

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**кафедра воєнного мистецтва
факультету підготовки керівних кадрів**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 12 «ТАКТИКА ТА ОПЕРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності)

Кваліфікація: Магістр національної безпеки (сфера прикордонної діяльності)

Професійна кваліфікація: офіцер оперативно-тактичного рівня Державної прикордонної служби України

ВСТУПНІ РЕКВІЗИТИ

Статус дисципліни: Навчальна дисципліна обов'язкового компонента.

Тривалість курсу: 7 кредитів (210 годин).

Мова викладання: українська.

Мета курсу: підготовка офіцера за другим (магістерським) рівнем та кваліфікацією магістр з національної безпеки у питаннях застосування бойових підрозділів механізованої (танкової) бригади Сухопутних військ ЗС України в різних видах бою, теорії та практики організації забезпечення, підготовки та ведення бою механізованою (танковою) бригадою, що забезпечить їх здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і проблеми безпеки ділянки державного кордону або навчання та характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Завдання навчальної дисципліни – надання слухачам теоретичних знань та практичних навичок щодо: застосування загальновійськових підрозділів (частин, з'єднань) під час проведення стабілізаційних дій, у ході перших оборонних операцій; організації (підтримання) взаємодії з іншими військовими формуваннями і правоохоронними органами України та коаліційними силами НАТО.

Анотація курсу:

Актуальність курсу підтверджується потребою набуття офіцерами-прикордонниками знань щодо порядку організації та застосування частин та підрозділів ЗСУ у всіх видах бою.

Слухач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен знати теоретичні основи операцій оперативно-тактичного угруповання військ, тенденції їх розвитку у сучасних умовах, закономірності і принципи її ведення; теоретичні основи загальновійськового бою, тенденції його розвитку у сучасних умовах, закономірності і принципи його ведення; призначення, склад і організаційну структуру оперативно-тактичного угруповання військ; призначення, склад і організаційну структуру механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади (батальйону); основи бойового застосування бригади (батальйону) у загальновійському бою та здійсненні заходів щодо боротьби з незаконними збройними формуваннями; завдання та способи дій підрозділів, частин та з'єднань в загальновійському бою; основи підготовки та ведення оборони, зміст рішення та планування щодо застосування, завдання підрозділів механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади, способи їх виконання в різних умовах обстановки; основи підготовки та ведення наступу, зміст рішення та планування застосування, завдання підрозділів механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади, способи їх виконання в різних умовах обстановки; основні положення щодо пересування та розташування на місці механізованої

(мотопіхотної, танкової) бригади; особливості застосування механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади у стабілізаційних діях.

Вміти організувати роботу органів управління бригади щодо підготовки загальновійськового бою; організувати роботу органів управління бригади щодо підготовки стабілізаційних дій.

Ознайомитись з порядком організації та підтримання взаємодії між підрозділами бригади; підрозділами органу охорони державного кордону; з основними видами озброєння механізованої ф(танкової) бригади.

Матеріали курсу розроблені на основі сучасних поглядів на розвиток тактики застосування частин та підрозділів ЗСУ.

Прериквізити курсу: Базові знання основ тактики застосування загальновійськових підрозділів.

Викладач: науково – педагогічний склад згідно форми А-4.03.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у слухачів наступних **компетентностей**:

А) Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, дослідження систем та процесів, донесення власних висновків, а також знань та пояснень.

ЗК 2. Знання та розуміння функціонування системи забезпечення національної безпеки та безпеки державного кордону на рівні новітніх досягнень.

ЗК 5. Здатність самостійно і автономно вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність працювати в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ЗК 8. Здатність до оновлення та інтеграції знань з різних галузей, до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 9. Здатність забезпечити стратегічний розвиток систем та процесів, пов'язаних з питаннями безпеки державного кордону в контексті забезпечення національної безпеки.

Б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 2. Здатність забезпечити спроможність частин, підрозділів та органів управління Державної прикордонної служби України (інших військових формувань та правоохоронних органів, утворених відповідно до Законів України) до виконання завдань за призначенням у системі національної безпеки.

ФК 5. Здатність до планування застосування сил та засобів ДПСУ з метою участі в обороні України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності у взаємодії з іншими військовими формуваннями та правоохоронними органами сектору безпеки та оборони, у тому числі в умовах невизначеності щодо дій противника.

ФК 7. Здатність до організації взаємодії та співробітництва з суб'єктами забезпечення національної безпеки та інтегрованого управління кордонами, виконання координаційних функцій, налагодження стратегічних комунікацій з громадськістю з питань безпеки державного кордону.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення слухачами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 4. Розробляти інформаційно-аналітичні матеріали, доповіді та інші службові (службово-бойові) документи.

ПРН 8. Застосовувати сучасні технології управління (інформаційні, комунікативні, управління конфліктами, управління ризиками тощо).

ПРН 11. Здійснювати ефективну взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, інтегрованого управління кордонами в інтересах забезпечення національної та міжнародної безпеки.

ПРН 14. Розуміти основи та законодавство України з питань забезпечення національної безпеки держави в різних сферах; повноваження, функції та завдання суб'єктів забезпечення безпеки та оборони в різних режимах функціонування та умовах обстановки.

ПРН 15. Розуміти основи воєнної стратегії, застосування Збройних Сил України, проведення операцій.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи загальновійськового бою.

Дії механізованого підрозділу в обороні. Підготовка оборони. Ведення оборони. Дії механізованого підрозділу в наступі. Підготовка наступу. Ведення наступу на противника, що обороняється. Ведення наступу в особливих умовах. Основні загальновійськові (тактичні) підрозділи механізованої бригади Сухопутних військ Збройних сил України. Призначення та завдання механізованого (танкового) батальйону. Організаційно-штатна структура та озброєння механізованого (танкового) батальйону. Бойові можливості батальйону. Основні загальновійськові (тактичні) підрозділи механізованої бригади. Організаційно-штатна структура, озброєння та бойові можливості механізованого батальйону на БМП. Організаційно-штатна структура, озброєння та бойові можливості механізованого батальйону на БТР. Організаційно-штатна структура, озброєння та бойові можливості танкового батальйону. Загальновійськовий бій. Основи загальновійськового бою підрозділів. Способи і принципи загальновійськового бою підрозділів. Підготовка загальновійськового бою підрозділів. Підготовка бою (дій)

підрозділу. Робота щодо організації бою (дій) підрозділу. Управління діями підрозділу під час виконання завдань. Основи підготовки загальновійськового бою. Підготовка бою (дій) підрозділу. Робота щодо організації бою (дій) підрозділу. Управління діями підрозділу під час виконання завдань. Основи підготовки підрозділів до бою. Організаторська робота. Підготовка району бойових дій. Оборонний бій. Загальні положення. Побудова оборонного бою підрозділу. Підготовка і ведення оборонного бою. Підготовка оборонного бою. Ведення оборонного бою. Наступальний бій. Загальні положення. Побудова наступального бою підрозділу. Підготовка і ведення наступального бою. Підготовка наступального бою. Ведення наступального бою. Основні тактичні з'єднання Сухопутних військ Збройних сил України. Призначення та завдання механізованої (танкової) бригади. Організаційно-штатна структура та озброєння бригади. Бойові можливості механізованої (танкової) бригади. Основні тактичні з'єднання Сухопутних військ Збройних сил України. Призначення та завдання механізованої (танкової) бригади. Організаційно-штатна структура та озброєння бригади. Бойові можливості механізованої (танкової) бригади. Підготовка загальновійськового бою бригади. Планування бою та організаторська робота. Підготовка управління, підрозділів бригади і району бойових дій до бою. Основи підготовки загальновійськового бою бригади. Планування бою. Організаторська робота. Дії механізованого підрозділу в бою. Розташування на місці. Пересування підрозділів.

Тема 2. Оборонний бій. Основи оборонного бою бригади.

Місце і роль бригади в обороні. Бойовий порядок. Системи оборонного бою. Бойовий порядок бригади. Бойовий порядок. Склад елементів бойового порядку бригади. Системи оборонного бою бригади. Системи оборонного бою. Склад систем оборонного бою бригади. Основи оборонного бою бригади. Основи оборони. Побудова оборони бригади. Підготовка наступального бою бригади. Планування бою. Підготовка бригади до виконання бойового завдання. Ведення бригадою оборонного бою. Ведення оборони у смузі забезпечення. Ведення бою на першому рубежі оборони. Планування оборонного бою бригади. Розробка текстуальної частини варіанта замислу бою. Розробка графічного додатку варіанта замислу бою. Основи ведення оборони бригадою. Ведення оборони у смузі забезпечення. Ведення бою на першому рубежі оборони. Застосування тактичних-повітряних десантів. Підготовка до десантування і бойових дій. Десантування і ведення бойових дій. Особливості підготовки і ведення оборонного бою в особливих умовах. Особливості підготовки і ведення оборонного бою у місті. Особливості підготовки і ведення оборонного бою в горах. Особливості ведення оборони при виході з бою та відході. Особливості ведення оборонного бою в оточенні. Комплексна тактична задача КТЗ 101 «Робота командира бригади щодо організації оборони».

Тема 3. Наступальний бій. Основи наступального бою бригади.

Місце і роль бригади у наступі. Бойове завдання бригади. Бойовий порядок. Системи наступального бою. Бойовий порядок бригади. Бойовий

порядок. Склад елементів бойового порядку бригади. Системи наступального бою бригади. Системи наступального бою. Склад систем наступального бою бригади. Основи наступального бою бригади. Основи наступу. Бойове завдання бригади. Побудова наступу бригади. Підготовка наступального бою бригади. Планування бою. Підготовка бригади до виконання бойового завдання. Ведення бригадою наступального бою. Ведення наступу з положення безпосереднього зіткнення з противником. Ведення наступу з висуванням з глибини. Планування наступального бою бригади. Розробка текстуальної частини варіанта замислу бою. Розробка графічного додатку варіанта замислу бою. Методика роботи командира бригади щодо організації бою. Методика роботи командира бригади щодо організації бою послідовним методом. Особливості роботи командира бригади щодо організації бою іншими методами. Зустрічний бій. Підготовка зустрічного бою. Ведення зустрічного бою. Особливості підготовки і ведення наступального бою в особливих умовах. Особливості підготовки і ведення наступального бою у лісі та лісисто-болотній місцевості. Особливості підготовки і ведення наступального бою на водній перешкоді. Особливості підготовки і ведення наступального бою на морському узбережжі. Основи ведення наступу бригадою. Ведення наступу з положення безпосереднього зіткнення з противником. Ведення наступу з висуванням з глибини. Ведення наступального в особливих умовах. Комплексна тактична задача КТЗ 102 «Робота командира бригади щодо організації наступу».

Тема 4. Участь бригади в стабілізаційних діях військ (сил).

Участь бригади в стабілізаційних діях військ (сил). Участь бригади у стабілізаційних діях. Участь бригади в міжнародних миротворчих операціях. Підготовка для участі в міжнародних миротворчих операціях. Дії в міжнародних миротворчих операціях. Цивільно-військове співробітництво. Загальні положення. Планування цивільно-військового співробітництва. Особливості застосування бригади в стабілізаційних діях військ. Участь бригади у стабілізаційних діях. Участь бригади в спеціальній операції армійського корпусу об'єднаних сил швидкого реагування. Загальні положення. Особливості підготовки дій бригади. Ведення дій бригадою в операції.

Застосування з'єднань (частин) у стабілізаційних діях військ (сил). Участь бригади у стабілізаційних діях.

Тема 5. Пересування та розташування військ на місці.

Пересування. Марш. Перевезення військ. Розташування на місці. Вимоги до розташування на місці. Організація розташування на місці. Пересування та розташування військ на місці. Пересування. Розташування на місці.

Тема 6. Оперативне мистецтво Збройних Сил України.

Основи оперативного мистецтва Збройних Сил України. Засади національної безпеки України. Сутність і зміст Воєнної доктрини України. Воєнне мистецтво та його складові. Склад Збройних Сил України. Оборонна

операція військ (сил). Мета і характеристика оборонної операції військ (сил). Угрупування військ (сил) в оборонній операції. Система оборонних рубежів, районів і позицій. Підготовка і ведення оборонної операції військ (сил). Підготовка оборонної операції військ (сил). Ведення оборонної операції військ (сил). Наступальна (контрнаступальна) операція військ (сил). Мета і характеристика наступальної (контрнаступальної) операції військ (сил). Угрупування військ (сил) в наступальній (контрнаступальній) операції. Особливості підготовки наступальної (контрнаступальної) операції. Ведення наступальної (контрнаступальної) операції.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Розподіл навчального часу за курсами, семестрами та видами навчального навантаження

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин								Форми підсумкового контролю	
			Загальна	Усього аудиторних занят	Аудиторна робота					Індивідуальна робота	Самостійна робота	Екзамен
					лекції	групові заняття	семінари	контрольна робота	підсумковий контроль			
I	1	2,5	74	10	6		2	2		46	18	
I	2	1,6	48	4	4					14	30	
II	3	1,5	46	2	2						44	
II	4	1,4	42	14		10			4		28	+
Усього		7	210	30	12	10	2	2	4	60	120	+

Запланована кількість аудиторного навантаження – 30 годин

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин												Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
1	Основи загальновійськового бою	8				Л2									09	1/4Л(2); 1/14Л(2); 1/16Сз(2);	6
			13	14	15	16	17	18						10	Кр(2);	2	
				Л2		Сз 2									11	2/1Л(2);	2
2	Оборонний бій	4	Л2				Л2							1			
													2				
3	Наступальний бій	4	Л2				Л2							3			
													4	2/5Л(2); 3/1Л(2);	4		
4	Участь бригади в стабілізаційних діях військ (сил)	2	Гз2											5			
5	Пересування та розташування військ на місці	2	Гз2											10	3/5Л(2);	2	

6	Оперативне мистецтво Збройних Сил України	6	Гз2	Гз2	Гз2											4	4/1Гз(2); 5/1Гз(2); 6/1Гз(2); 6/2Гз(2); 6/3Гз(2); Е(4)	14
Екзамен		4	Е4															
Всього		30														Всього		30

Умовні скорочення: лекція – Л, групове заняття – Гз, екзамен – Е, заняття, що обов'язкове для оцінювання - Е

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
1 курс					
1 семестр					
1			56	Основи загальновійськового бою	
1	1	Індивідуальна робота	2	Основні загальновійськові (тактичні) підрозділи Сухопутних військ Збройних Сил України 1. Призначення та завдання механізованого (мотопіхотного, танкового) батальйону. 2. Організаційно-штатна структура та озброєння (мотопіхотного, танкового) батальйону 3. Бойові можливості батальйону.	2.2, 2.3, 3.2, 3.3
1	2	Індивідуальна робота	2	Основні загальновійськові (тактичні) підрозділи механізованої (мотопіхотної) бригади 1. Організаційно-штатна структура, озброєння та бойові можливості механізованого батальйону на БМП. 2. Організаційно-штатна структура, озброєння та бойові можливості механізованого батальйону на БТР. 3. Організаційно-штатна структура, озброєння та бойові можливості мотопіхотного батальйону. 4. Організаційно-штатна структура, озброєння та бойові можливості танкового батальйону.	2.2, 2.3, 3.2, 3.3
		Самостійна робота	4	Озброєння і техніка загальновійськових тактичних підрозділів Сухопутних військ Збройних Сил України 1. Озброєння бойових підрозділів. 2. Техніка підрозділів бойового, тилового та технічного забезпечення.	2.2
1	3	Індивідуальна робота	4	Основні загальновійськові тактичні підрозділи механізованої бригади Сухопутних військ Збройних Сил України 1. Призначення та завдання механізованого (мотопіхотного, танкового) батальйону. 2. Організаційно-штатна структура та озброєння механізованого (мотопіхотного, танкового) батальйону. 3. Бойові можливості батальйону.	2.2, 2.3, 3.2, 3.3
		Самостійна робота	4	Загальновійськовий бій. 1. Основи загальновійськового бою підрозділів. 2. Способи і принципи загальновійськового бою підрозділів.	1.1, 1.2, 2.2, 2.3
1	4	Лекція	2	Підготовка загальновійськового бою підрозділів 1. Підготовка бою (дій) підрозділу. 2. Робота щодо організації бою (дій) підрозділу. 3. Управління діями підрозділу під час виконання завдань.	2.2, 2.3
1	5	Індивідуальна робота	2	Основи підготовки загальновійськового бою 1. Підготовка бою (дій) підрозділу. 2. Робота щодо організації бою (дій) підрозділу. 3. Управління діями підрозділу під час виконання завдань.	2.2, 2.3

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
1	6	Індивідуальна робота	2	Підготовка загальновійськового бою підрозділів 1. Основи загальновійськового бою підрозділів. 2. Підготовка бою (дій) підрозділу. 3. Робота щодо організації бою (дій) підрозділу. 4. Управління діями підрозділу під час виконання завдань.	2.2, 2.3
1	7	Індивідуальна робота	2	Основи підготовки підрозділів до бою 1. Організаторська робота. 2. Підготовка району бойових дій.	2.2, 2.4
1	8	Індивідуальна робота	2	Оборонний бій 1. Загальні положення. 2. Побудова оборонного бою підрозділу.	2.2, 2.3
1	9	Індивідуальна робота	2	Підготовка і ведення оборонного бою. 1. Підготовка оборонного бою. 2. Ведення оборонного бою.	2.2, 2.3
1	10	Індивідуальна робота	2	Оборонний бій підрозділу. 1. Побудова оборонного бою підрозділу. 2. Підготовка оборонного бою. 3. Ведення оборонного бою.	2.2, 2.3
1	11	Індивідуальна робота	2	Наступальний бій 1. Загальні положення. 2. Побудова наступального бою підрозділу.	2.2, 2.3
1	12	Індивідуальна робота	2	Підготовка і ведення наступального бою. 1. Підготовка наступального бою. 2. Ведення наступального бою.	2.2, 2.3
1	13	Індивідуальна робота	2	Наступальний бій підрозділу. 1. Побудова наступального бою підрозділу. 2. Підготовка наступального бою. 3. Ведення наступального бою.	2.2, 2.3
1	14	Лекція	2	Основні тактичні з'єднання Сухопутних військ Збройних Сил України 1. Призначення та завдання механізованої (танкової) бригади. 2. Організаційно-штатна структура та озброєння бригади. 3. Бойові можливості механізованої (танкової) бригади.	2.1, 2.2, 3.8, 3.2, 3.4
1	15	Індивідуальна робота	4	Основні тактичні з'єднання Сухопутних військ. 1. Призначення та завдання механізованої (танкової) бригади. 2. Організаційно-штатна структура та озброєння бригади. 3. Особливості організаційно-штатної структури та озброєння мотопіхотної бригади. 4. Бойові можливості механізованої (танкової) бригади.	2.1, 2.2, 2.3, 3.2, 3.4
		Самостійна робота	6	Озброєння і техніка загальновійськових тактичних з'єднань Сухопутних військ Збройних Сил України 1. Озброєння бойових підрозділів. 2. Техніка підрозділів бойового, тилового та технічного забезпечення.	2.2

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
1	16	Семинар	2	Основи бойового застосування підрозділів та частин бригади 1. Призначення та завдання механізованої (танкової) бригади. 2. Організаційно-штатна структура та озброєння бригади. 3. Бойові можливості механізованої (танкової) бригади.	2.1, 2.2, 3.8, 3.2, 3.4
1	17	Індивідуальна робота	4	Підготовка загальновійськового бою бригади. 1. Планування бою та організаторська робота. 2. Підготовка управління, підрозділів бригади і району бойових дій до бою	2.1, 2.2, 3.8
Контрольна робота			2	Модульний контроль №1.	2.1, 2.2, 3.8, 2.3, 3.2, 3.4
1		Самостійна робота	4	Дії механізованого підрозділу в бою. 1. Розташування на місці. 2. Пересування підрозділів.	2.3
2			54	Оборонний бій.	
2	1	Лекція	2	Основи оборонного бою бригади. 1. Місце і роль бригади в обороні. 2. Бойовий порядок. 3. Системи оборонного бою.	2.1, 2.2, 3.5
2	2	Індивідуальна робота	4	Бойовий порядок бригади. 1. Бойовий порядок. 2. Склад елементів бойового порядку бригади.	2.1, 2.2, 3.5
2	3	Індивідуальна робота	4	Системи оборонного бою бригади. 1. Системи оборонного бою. 2. Склад систем оборонного бою бригади.	2.1, 2.2, 3.5
2	4	Індивідуальна робота	4	Основи оборонного бою бригади. 1. Основи оборони. 2. Побудова оборони бригади.	2.1, 2.2, 3.5
Разом за I семестр				Разом – 74 год.: аудиторних занять 10 год., індивідуальна робота 6 год., самостійна робота – 18 год.	
II семестр					
2	5	Лекція	2	Підготовка оборонного бою бригади. 1. Планування бою. 2. Підготовка бригади до виконання бойового завдання.	2.1, 2.2, 3.5
2	6	Індивідуальна робота	2	Підготовка оборонного бою бригади. 1. Планування бою. 2. Підготовка бригади до виконання бойового завдання.	2.1, 2.2, 3.5
2	7	Індивідуальна робота	2	Підготовка оборонного бою бригади. 1. Планування бою. 2. Підготовка бригади до виконання бойового завдання.	2.1, 2.2, 3.5
2	8	Індивідуальна робота	4	Ведення бригадою оборонного бою. 1. Ведення оборони у смузі забезпечення. 2. Ведення бою на першому рубежі оборони.	2.1, 2.2, 3.5

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
2	9	Індивідуальна робота	4	Планування оборонного бою бригади 1. Розробка текстуальної частини варіанта замислу бою. 2. Розробка графічного додатку варіанта замислу бою.	2.1, 2.2, 3.5
2	10	Індивідуальна робота	2	Основи ведення оборони бригадою. 1. Ведення оборони у смузі забезпечення. 2. Ведення бою на першому рубежі оборони.	2.1, 2.2, 3.5
2		Самостійна робота	2	Застосування тактичних-повітряних десантів. 1. Підготовка до десантування і бойових дій. 2. Десантування і ведення бойових дій.	2.1, 2.2, 3.5
2		Самостійна робота	2	Особливості підготовки і ведення оборонного бою в особливих умовах. 1. Особливості підготовки і ведення оборонного бою у місті. 2. Особливості підготовки і ведення оборонного бою в горах. 3. Особливості ведення оборони при виході з бою та відході. 4. Особливості ведення оборонного бою в оточенні.	2.1, 2.2, 3.5
2			20	Комплексна тактична задача КТЗ 101 Робота командира бригади щодо організації оборони	
2	11	Самостійна робота	2	Вступне заняття до комплексної тактичної задачі КТЗ 101 1. Порядок відпрацювання задачі. 2. Вивчення вихідної тактичної обстановки.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	12	Самостійна робота	2	Методика роботи командира бригади з отримання бойового завдання. 1. Усвідомлення бойового завдання командиром бригади. 2. Визначення заходів щодо підготовки підрозділів до виконання отриманого бойового завдання та проведення розрахунку часу. 3. Проведення тактичної наради. Вказівки командира бригади заступникам, офіцерам штабу, НРВіС.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	13	Самостійна робота	2	Методика роботи командира бригади з оцінки обстановки та визначення висновків. 1. Методика оцінювання противника. 2. Методика оцінювання своїх військ (сил). 3. Методика оцінювання району бойових дій та інших факторів, що впливають на виконання бойового завдання. 4. Визначення висновків із оцінки обстановки.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	14	Самостійна робота	4	Методика формулювання рішення командиром бригади. 1. Проведення тактичної наради щодо заслуховування варіантів замислу оборонного бою. 2. Визначення замислу оборонного бою.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
2	15	Самостійна робота	2	Методика завершення прийняття рішення командиром бригади. 1. Визначення бойових завдань підрозділами. 2. Визначення основних питань взаємодії та організація управління.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	16	Самостійна робота	2	Методика доповіді рішення командиром бригади на оборонний бій. 1. Доповідь рішення старшому командирю. 2. Вказівки командира бригади щодо роботи на місцевості.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	17	Самостійна робота	2	Методика проведення рекогносцировки командиром бригади. 1. Проведення топографічного і тактичного орієнтування. 2. Уточнення рішення та бойового завдання підрозділам. 3. Організація взаємодії та вказівки командира бригади щодо основних питань організації всебічного забезпечення бою.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	18	Самостійна робота	2	Робота командира бригади щодо постановки бойових завдань на оборону. 1. Методика постановки командиром бригади бойових завдань підрозділам. 2. Постановки командиром бригади бойових завдань підрозділам на оборонний бій.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	19	Самостійна робота	2	Підсумки відпрацювання задачі №101 1. Перевірка відпрацювання бойових документів 2. Підсумки відпрацювання задачі.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
3			54	Наступальний бій.	
3	1	Лекція	2	Основи наступального бою бригади. 1. Місце і роль бригади у наступі. 2. Бойове завдання бригади. 3. Бойовий порядок. 4. Системи наступального бою.	2.1, 2.2, 3.6
3	2	Самостійна робота	2	Бойовий порядок бригади. 1. Бойовий порядок. 2. Склад елементів бойового порядку бригади.	2.1, 2.2, 3.6
3	3	Самостійна робота	2	Системи наступального бою бригади. 1. Системи наступального бою. 2. Склад систем наступального бою бригади.	2.1, 2.2, 3.6
3	4	Самостійна робота	2	Основи наступального бою бригади. 1. Основи наступу. 2. Бойове завдання бригади. 3. Побудова наступу бригади.	2.1, 2.2, 3.6
Разом за II семестр				Разом – 48 год.: аудиторних занять 4 год., індивідуальна робота – 14 год., самостійна робота – 30 год.	
Разом за 1 курс				Разом – 122 год.: аудиторних занять 14 год., індивідуальна робота – 60 год., самостійна робота – 48 год.	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
2 курс					
III семестр					
3	5	Лекція	2	Підготовка наступального бою бригади. 1. Планування бою. 2. Підготовка бригади до виконання бойового завдання.	2.1, 2.2, 3.6
3	6	Самостійна робота	2	Підготовка наступального бою бригади. 1. Планування бою. 2. Підготовка бригади до виконання бойового завдання.	2.1, 2.2, 3.6
3	7	Самостійна робота	2	Підготовка наступального бою бригади. 1. Планування бою. 2. Підготовка бригади до виконання бойового завдання.	2.1, 2.2, 3.6
3	8	Самостійна робота	2	Ведення бригадою наступального бою. 1. Ведення наступу з положення безпосереднього зіткнення з противником. 2. Ведення наступу з висуванням з глибини.	2.1, 2.2, 3.6
3	9	Самостійна робота	2	Планування наступального бою бригади 1. Розробка текстуальної частини варіанта замислу бою. 2. Розробка графічного додатку варіанта замислу бою.	2.1, 2.2, 3.6
3	10	Самостійна робота	2	Методика роботи командира бригади щодо організації бою. 1. Методика роботи командира бригади щодо організації бою послідовним методом. 2. Особливості роботи командира бригади щодо організації бою іншими методами.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3		Самостійна робота	2	Зустрічний бій. 1. Підготовка зустрічного бою. 2. Ведення зустрічного бою.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3		Самостійна робота	4	Особливості підготовки і ведення наступального бою в особливих умовах. 1. Особливості підготовки і ведення наступального бою у лісі та лісисто-болотній місцевості. 2. Особливості підготовки і ведення наступального бою на водній перешкоді. 3. Особливості підготовки і ведення наступального бою на морському узбережжі.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3	11	Самостійна робота	2	Основи ведення наступу бригадою. 1. Ведення наступу з положення безпосереднього зіткнення з противником. 2. Ведення наступу з висуванням з глибини. 3. Ведення наступального в особливих умовах.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3			26	Комплексна тактична задача КТЗ 102 Робота командира бригади щодо організації наступу	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
3	12	Самостійна робота	2	Вступне заняття до комплексної тактичної задачі КТЗ 102 1. Порядок відпрацювання задачі. 2. Вивчення вихідної тактичної обстановки.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3	13	Самостійна робота	4	Методика роботи командира бригади з отримання бойового завдання. 1. Усвідомлення бойового завдання командиром бригади. 2. Визначення заходів щодо підготовки підрозділів до виконання отриманого бойового завдання та проведення розрахунку часу. 3. Проведення тактичної наради. Вказівки командира бригади заступникам, офіцерам штабу, НРВіС.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3	14	Самостійна робота	4	Методика роботи командира бригади з оцінки обстановки та визначення висновків. 1. Методика оцінювання противника. 2. Методика оцінювання своїх військ (сил). 3. Методика оцінювання району бойових дій та інших факторів, що впливають на виконання бойового завдання. 4. Визначення висновків із оцінки обстановки.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3	15	Самостійна робота	2	Методика визначення командиром бригади замислу бою. 1. Проведення тактичної наради щодо заслуховування варіантів замислу наступального бою. 2. Визначення замислу наступального бою.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3	16	Самостійна робота	4	Методика доповіді командиром бригади замислу бою. 1. Доповідь замислу бою старшому командиром. 2. Ознайомлення з замислом бою підлеглих в обсязі, необхідному для їх подальшої роботи.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3	17	Самостійна робота	2	Методика завершення прийняття рішення командиром бригади. 1. Визначення бойових завдань підрозділами. 2. Визначення основних питань взаємодії та організація управління.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3	18	Самостійна робота	4	Робота командира бригади щодо постановки бойових завдань на наступ. 1. Методика постановки командиром бригади бойових завдань підрозділам. 2. Постановки командиром бригади бойових завдань підрозділам на наступальний бій.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3	19	Самостійна робота	2	Методика проведення рекогносцировки командиром бригади. 1. Проведення топографічного і тактичного орієнтування. 2. Уточнення рішення та бойового завдання	2.1, 2.2, 3.8, 3.6

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
				підрозділам. 3. Організація взаємодії та вказівки командира бригади щодо основних питань організації всебічного забезпечення бою.	
3	20	Самостійна робота	2	Підсумки відпрацювання задачі №102 1. Перевірка відпрацювання бойових документів 2. Підсумки відпрацювання задачі.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
Разом за III семестр			Разом – 46 год.: аудиторних занять 2 год., самостійна робота – 44 год.		
IV семестр					
4			12	Участь бригади у стабілізаційних діях військ (сил)	
4	1	Групове заняття	2	Основи участі бригади в стабілізаційних діях військ (сил). 1. Стабілізаційні дії як форма військових дій. 2. Завдання бригади під час ведення стабілізаційних дій.	2.1, 2.2, 3.7
4		Самостійна робота	2	Проблемні питання участі бригади в стабілізаційних діях військ (сил). 1. Стабілізаційні дії як форма військових дій. 2. Завдання бригади під час ведення стабілізаційних дій.	2.1, 2.2, 3.7
4		Самостійна робота	2	Підготовка і участь бригади у стабілізаційних діях. 1. Особливості планування дій бригади. 2. Особливості підготовки сектору відповідальності бригади. 3. Ведення стабілізаційних дій.	2.1, 2.2, 3.7
4		Самостійна робота	2	Особливості підготовки і участі бригади у стабілізаційних діях. 1. Особливості планування дій бригади. 2. Особливості підготовки сектору відповідальності бригади. 3. Ведення стабілізаційних дій.	2.1, 2.2, 3.7
		Самостійна робота	2	Участь бригади в міжнародних миротворчих операціях. 1. Підготовка для участі в міжнародних миротворчих операціях. 2. Дії в міжнародних миротворчих операціях.	2.1, 2.2, 3.7
		Самостійна робота	2	Цивільно-військове співробітництво. 1. Загальні положення. 2. Планування цивільно-військового співробітництва.	2.1, 2.2, 3.5
5			8	Пересування та розташування військ на місці.	
5	1	Групове заняття	2	Пересування та розташування на місці. 1. Марш. 2. Перевезення військ.	2.1, 2.2

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
				3. Розташування на місці.	
5		Самостійна робота	4	Пересування. 1. Марш. 2. Перевезення військ.	2.1, 2.2
5		Самостійна робота	2	Розташування на місці. 1. Вимоги до розташування на місці. 2. Організація розташування на місці.	2.1, 2.2
6			16	Оперативне мистецтво Збройних Сил України	
6	1	Групове заняття	2	Основи оперативного мистецтва Збройних Сил України. 1. Засади національної безпеки України. 2. Сутність і зміст Воєнної доктрини України. 3. Воєнне мистецтво та його складові. 4. Склад Збройних Сил України.	3.9
6	2	Групове заняття	2	Оборонна операція військ (сил). 1. Мета і характеристика оборонної операції військ (сил). 2. Угрупування військ (сил) в оборонній операції. 3. Система оборонних рубежів, районів і позицій.	3.9
6	3	Групове заняття	2	Підготовка і ведення оборонної операції військ (сил). 1. Підготовка оборонної операції військ (сил). 2. Ведення оборонної операції військ (сил).	3.9
6	4	Самостійна робота	2	Наступальна (контрнаступальна) операція військ (сил). 1. Мета і характеристика наступальної (контрнаступальної) операції військ (сил). 2. Угрупування військ (сил) в наступальній (контрнаступальній) операції. 3. Особливості підготовки наступальної (контрнаступальної) операції. 4. Ведення наступальної (контрнаступальної) операції.	3.9
		Самостійна робота	2	Основи оборонної операції військ (сил). 1. Мета і характеристика оборонної операції військ (сил). 2. Угрупування військ (сил) в оборонній операції. 3. Система оборонних рубежів, районів і позицій.	3.9
		Самостійна робота	2	Основи наступальної (контрнаступальної) операції військ (сил). 1. Особливості підготовки наступальної (контрнаступальної) операції. 2. Ведення наступальної (контрнаступальної) операції.	3.9
		Самостійна робота	4	Стабілізаційна операція військ (сил). 1. Мета і характеристика стабілізаційної операції військ (сил). 2. Угрупування військ (сил) в стабілізаційній операції. 3. Особливості підготовки стабілізаційної операції. 4. Ведення стабілізаційної операції.	3.9

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
		Самостійна робота	2	Підготовка до екзамену.	2.1, 2.2, 2.3, 3.5, 3.6, 3.7
Екзамен			4		2.1, 2.2, 2.3, 3.5, 3.6, 3.7
Разом за IV семестр			Разом – 42 год.: аудиторних занять 14 год., самостійна робота – 28 год.		
Разом за 2 курс			Разом – 88 год.: аудиторних занять 16 год., самостійна робота – 72 год.		
Усього за дисципліну			Разом – 210 год.: аудиторних занять 30 год., індивідуальна робота – 60 год., самостійна робота – 120 год.		

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ:

№ з/п	Тематика індивідуальних завдань	Прим.
1.	Презентація на тему: «Механізована бригада у наступі з висуванням із глибини»	Слайди, динаміка
2.	Презентація на тему: «Механізована бригада у наступі з положення безпосереднього зіткнення з противником»	Слайди, динаміка
3.	Презентація на тему: «Механізована бригада в обороні».	Слайди, динаміка
4.	Презентація на тему: «Механізована бригада під час ведення маневреної оборони».	Слайди, динаміка
5.	Презентація на тему: «Дії механізованої бригади під час пошуку та ліквідації ДРФ».	Слайди, динаміка
6.	Презентація на тему: «Дії механізованої бригади під час боротьби з НЗФ».	Слайди, динаміка
7.	Презентація на тему: «Механізований батальйон у наступі».	Слайди, динаміка
8.	Презентація на тему: «Дії механізованого батальйону 2 ешелону бригади у наступі при проведенні контратаки».	Слайди, динаміка
9.	Презентація на тему: «Механізований батальйон у рейдовому загоні».	Слайди, динаміка
10.	Презентація на тему: «Механізований батальйон у передовому загоні».	Слайди, динаміка
11.	Презентація на тему: «Механізований батальйон в обороні».	Слайди, динаміка
12.	Презентація на тему: «Механізований батальйон під час ведення маневреної оборони».	Слайди, динаміка
13.	Презентація на тему: «Дії механізованого батальйону в оточенні і вихід з нього».	Слайди, динаміка
14.	Презентація на тему: «Дії механізованого батальйону при виході з бою і відході».	Слайди, динаміка
15.	Презентація на тему: «Дії механізованого батальйону під час боротьби з НЗФ».	Слайди, динаміка
16.	Презентація на тему: «Особливості підготовки і ведення наступального бою омбр на морському узбережжі».	Слайди, динаміка
17.	Механізований батальйон в основних видах бою (оборона, наступ).	Схема з моделями техніки
18.	Танковий батальйон в основних видах бою (оборона, наступ).	Схема з моделями техніки
19.	Механізований батальйон в основних видах бою (марш, розташування на місці).	Схема з моделями техніки
20.	Танковий батальйон в основних видах бою (марш, розташування на місці).	Схема з моделями техніки
21.	Робота командира механізованої бригади щодо організації оборони.	Варіант по кожному пункту
22.	Порядок проведення рекогносцировки командиром омбр в обороні.	Варіант по кожній посадовій особі
23.	Порядок організації взаємодії командиром омбр в обороні.	Варіант по кожній посадовій особі
24.	Робота командира механізованої бригади щодо організації наступу.	Варіант по кожному пункту
25.	Порядок проведення рекогносцировки командиром омбр в наступі.	Варіант по кожній посадовій особі
26.	Порядок організації взаємодії командиром омбр в наступі.	Варіант по кожній

		посадовій особі
27.	Робота командира механізованої бригади щодо організації маршу.	Варіант по кожному пункту
28.	Робота командира механізованої бригади щодо організації та ведення проведення стабілізаційних дій.	Варіант по кожному пункту
29.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості підрозділів механізованої бригади ОСШР.	Схема з моделями техніки
30.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості підрозділів танкової бригади.	Схема з моделями техніки
31.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості підрозділів механізованої бригади ОСО.	Схема з моделями техніки
32.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості механізованого батальйону на БТР.	Схема з моделями техніки
33.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості механізованого батальйону на БМП.	Схема з моделями техніки
34.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості танкового батальйону механізованої (танкової) бригади.	Схема з моделями техніки
35.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості БрАГ механізованої бригади.	Схема з моделями техніки
36.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості БрАГ танкової бригади.	Схема з моделями техніки
37.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості зрадн механізованої бригади ОСШР.	Схема з моделями техніки
38.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості зрадн механізованої бригади ОСО.	Схема з моделями техніки
39.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості зрадн танкової бригади.	Схема з моделями техніки
40.	Організаційно-штатна структура і бойові можливості підрозділів бойового та матеріально-технічного забезпечення механізованої (танкової) бригади.	Схема з моделями техніки

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і дослідницького методу), групові заняття (з використанням лекційного методу з елементами практичної роботи), самостійна робота, виконання індивідуальних завдань.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування та доповіді на групових заняттях, тестування, захист практичних індивідуальних робіт, написання рефератів. Вид семестрового контролю: диференційований залік.

Результати навчання	Зміст результатів навчання	Метод формування	Методи контролю досягнення
<p>ПРН 4. Розробляти інформаційно-аналітичні матеріали, доповіді та інші службові (службово-бойові) документи.</p> <p>Програмний результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 5, ФК 2, ФК 5, ФК 7.</p>	<p style="text-align: center;">Знання:</p> <p>знати основні положення щодо пересування та розташування на місці механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади, оформлення текстуальних та графічних документів при знаходженні підрозділів, частин, з'єднань у районах зосередження, табірних зборів;</p> <p>знати основи порядку організації та підтримання взаємодії між підрозділами бригади, підрозділами органу охорони державного кордону, способи практичної організації та проведення в умовах існуючих правових режимів.</p> <p style="text-align: center;">Розуміння:</p> <p>розуміти основи оформлення та документування роботи органів управління підрозділів, частин, з'єднань, їх затвердження, розмноження та порядок застосування.</p> <p style="text-align: center;">Застосовування:</p> <p>організовувати роботу органів управління бригади щодо розташування на місці та у ході пересування в умовах майбутніх дій.</p> <p style="text-align: center;">Аналіз:</p> <p>аналіз методології формування документів з організації розташування на місці та пересування суб'єктів сил безпеки та оборони в охороні державного кордону.</p> <p style="text-align: center;">Синтез:</p> <p>основи формування алгоритму дій при участі сил, формувань в сумісних заходах з органами державної влади.</p> <p style="text-align: center;">Оцінювання:</p>	<p><i>Під час вивчення першої та п'ятої тем</i> здобувачі вищої освіти формують основи розуміння та оформлення документів з організації та здійснення основних видів пересувань та розташування підрозділів, частин, з'єднань в різних умовах обстановки.</p> <p>Вивчення матеріалу здійснюється на лекціях, та самостійно з використанням консультації викладача.</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 4 здійснюється під час заслуховування підготовлених тез доповідей на заняттях, перевірки та оцінювання рефератів та відповідей на питання у білетах екзамену.</p>

	оцінювати якість, насиченість та об'єм документів загального користування в галузі охорони державного кордону, їх відповідність вимогам нормативно-правових актів.		
<p>ПРН 8. Застосовувати сучасні технології управління (інформаційні, комунікативні, управління конфліктами, управління ризиками тощо).</p> <p>Програмний результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ФК 2, ФК 5.</p>	<p>Знання: знати методологію підготовки та формування навичок та вмій керівників органів управління підрозділів, частин, з'єднань щодо управлінської та розпорядчої діяльності в умовах підготовки та ведення бою, дій, операцій;</p> <p>Розуміння: розуміти основи розпорядчої роботи у різних ступенях управлінської ланки підрозділів, частин, з'єднань в умовах активної протидії протиборчих сторін при веденні бою, дій, операцій.</p> <p>Застосовування: застосовувати систему прихованого управління військами в умовах активної протидії противника та збереження функціонування складових системи управління, її підтримки та відновлення.</p> <p>Аналіз: аналізувати методологію формування варіантів способів дій в залежності від дій противника та способів його розгрому.</p> <p>Синтез: основи розвитку системи показників ефективності застосування варіантів способів дій з метою подальшого його вибору та затвердження.</p> <p>Оцінювати: оцінка якості, доцільності та своєчасності управлінського рішення керівників органів управління тактичної ланки та варіативності при їх зміні.</p>	<p>ПРН 8 формується при вивченні усіх тем дисципліни під час розгляду питань роботи керівників органів управління підрозділів, частин, з'єднань при підготовці та веденні бою, дій, операцій.</p> <p>Формується методологія здійснення управлінської діяльності при веденні активних бойових дій, бою та операції, його підтримка на глибину виконання бойових задач та відновлення у разі його втрати.</p> <p>Вивчення матеріалу здійснюється на лекціях, групових заняттях та самостійно з використанням консультації викладача.</p>	Контроль досягнення ПРН 8 здійснюється під час заслуховування підготовлених тез доповідей на заняттях, перевірки та оцінювання рефератів та відповідей на питання у білетах екзамену.
<p>ПРН 11. Здійснювати ефективну взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, інтегрованого управління кордонами в інтересах забезпечення національної та міжнародної безпеки.</p>	<p>Знання: знати основи та методологію процесів організації та проведення взаємодії в сфері безпеки та оборони.</p> <p>Розуміння: розуміти місце та роль з'єднань (формувань) Збройних Сил України в системі державного процесу організації проведення взаємодії з урахуванням інтересів інтегрованого управління кордонами.</p> <p>Застосовування: застосовування керуючого впливу керівників органів управління з'єднань (формувань)</p>	<p>ПРН 11 формується при вивченні шостої теми дисципліни під час розгляду питань законодавчої бази у сфері безпеки та оборони.</p> <p>Окремо розглядаються місце та роль з'єднань (формувань) Збройних Сил України в загальній системі взаємодії та вплив їх координуючої ролі під час прикриття державного кордону.</p> <p>Вивчення матеріалу здійснюється на лекціях, групових заняттях та самостійно з використанням</p>	Контроль досягнення ПРН 11 здійснюється під час заслуховування підготовлених тез доповідей на заняттях, перевірки та оцінювання рефератів та відповідей на питання у білетах екзамену.

<p>Програмний результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 8, ЗК 9, ФК 2, ФК 5, ФК 7.</p>	<p>Збройних Сил України в процесах підготовки взаємодії при виконанні завдань щодо прикриття державного кордону.</p> <p>Аналіз:</p> <p>аналіз спроможності використання передового сучасного досвіду керівництва військовими формуваннями країн-учасниць НАТО з проведення взаємодії, під час сумісних дій (навчань).</p> <p>Синтез:</p> <p>еволюція поглядів та принципів підготовки та проведення взаємодії в системі інтегрованого управління кордонами.</p> <p>Оцінювати:</p> <p>оцінка роботи посадових осіб в залежності від методів проведення взаємодії при роботі на місцевості, макеті місцевості та по картах.</p>	<p>консультації викладача.</p>	
<p>ПРН 14.</p> <p>Розуміти основи та законодавство України з питань забезпечення національної безпеки держави в різних сферах; повноваження, функції та завдання суб'єктів забезпечення безпеки та оборони в різних режимах функціонування та умовах обстановки.</p> <p>Програмний результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ФК 2, ФК 5, ФК 7.</p>	<p>Знання:</p> <p>теоретичні основи операцій оперативно-тактичного угруповання військ, тенденції їх розвитку у сучасних умовах, закономірності і принципи її ведення;</p> <p>теоретичні основи загальновійськового бою, тенденції його розвитку у сучасних умовах, закономірності і принципи його ведення;</p> <p>призначення, склад і організаційну структуру оперативно-тактичного угруповання військ.</p> <p>основи бойового застосування бригади (батальйону) у загальновійськового бою та здійсненні заходів щодо боротьби з незаконними збройними формуваннями.</p> <p>Розуміння:</p> <p>призначення, склад і організаційну структуру оперативного командування (ОТУВ), механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади (батальйону);</p> <p>завдання та способи дій підрозділів, частин та з'єднань в загальновійськового бою та операції.</p> <p>Застосовування:</p> <p>застосування основ підготовки та ведення оборони, наступу, стабілізаційних дій;</p> <p>застосування методології процесу прийняття рішення та планування бою (дій).</p> <p>Аналіз:</p>	<p>Під час вивчення усіх тем курсу здобувачі вищої освіти формують змістовну методологію процесів роботи органів управління щодо прийняття рішення, способів доведення бойових завдань та управління підрозділами, частинами, з'єднаннями у ході підготовки та ведення бою, дій, операцій.</p> <p>Закладається фундаментальна підготовка керівника підрозділу, частини, з'єднання з управління процесами підготовки та ведення бою, дій, операції.</p> <p>Формуються основи розуміння місця та ролі оперативного мистецтва в загальній системі оборонної доктрини держави.</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 14 здійснюється під час заслуховування підготовлених тез доповідей на заняттях, перевірки та оцінювання рефератів та усним опитуванням під час знаходження у міжсесійному періоді щодо виконання індивідуальних завдань, а також під час відповідей на питання у білетах екзамену.</p>

	<p>аналіз змін форм та методів практичної роботи органів управління в підрозділах, частинах, з'єднаннях у різних правових режимах дій сил оборони.</p> <p>Синтез:</p> <p>розвиток форм та методів організації та проведення взаємодії в підрозділах, частинах, з'єднаннях в залежності від комплекту військ (сил).</p> <p>Оцінювання:</p> <p>методологія вибору способів дій та обрання в загальній системі показників варіанту замислу дій.</p>		
<p>ПРН 15. Розуміти основи військової стратегії, застосування Збройних Сил України, проведення операцій.</p> <p>Програмний результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 5, ЗК 8, ЗК 9, ФК 2, ФК 5.</p>	<p>Знання:</p> <p>знати основи застосування з'єднань та формувань в операціях (діях) в загальній системі безпеки держави.</p> <p>Розуміння:</p> <p>розуміти основи оперативного мистецтва, роботу керівників з'єднань, формувань та функціональних органів управління щодо підготовки та організації операцій (дій).</p> <p>Застосовування:</p> <p>застосовування новітніх принципів в роботі органів управління щодо створення системи прийняття та підтримки рішення керівних ланок з'єднань, формувань.</p> <p>Аналіз:</p> <p>аналіз принципових схем роботи органів управління тактичних та оперативних ланок з'єднань, формувань в розробці плануючих документів операції (дій).</p> <p>Синтез:</p> <p>синтез застосування вимог щодо оформлення плануючих документів в різних етапах діяльності з'єднань, формувань.</p> <p>Оцінювати:</p> <p>оцінка роботи керівників органів управління щодо вміння організувати роботу з'єднань, частин в цілому та окремих елементів оперативної побудови та бойових порядків.</p>	<p>ПРН 15 формується при вивченні першої, другої, третьої та шостої тем дисципліни під час розгляду питань складових військової науки, їх теоретичних та практичних складових та роллю керівників в управлінні підрозділами, частинами, з'єднаннями.</p> <p>Вивчення матеріалу здійснюється на лекціях, групових заняттях та самостійно з використанням консультації викладача.</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 15 здійснюється під час заслуховування підготовлених тез доповідей на заняттях, перевірки та оцінювання рефератів та відповідей на питання у білетах екзамену.</p>

Оцінювання знань, вмінь та навичок слухачів здійснюється за методикою, визначеною «Положенням про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється диференційовано за традиційною (національною) шкалою. Меже бути застосована бальна оцінка для

підвищення точності та об'єктивності оцінювання. Оформлення індивідуальних завдань здійснюється відповідно до вимог, визначених у джерелі Підготовка та оформлення індивідуальних завдань з навчальних дисциплін : методичні рекомендації / укладач Д. А. Купрієнко. – Хмельницький : Електронне видання ФПКК НАДПСУ, 2019. – 47 с.

Слухач може обрати тему реферату чи індивідуального завдання з переліку, або обґрунтовано запропонувати власну тему в контексті виконання курсової роботи (проекту) або кваліфікаційної випускної роботи, що узгоджується з викладачем, який веде навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання індивідуальних завдань

За шкалою ЄКТС	За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	Визначення
A	Відмінно	100	Роботу виконано на високому науково-теоретичному рівні, грамотно та логічно викладено. Слухач успішно та творчо поєднує частини навчального матеріалу разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю; оцінює важливість матеріалу для вирішення стандартних, нестандартних практичних ситуацій та творчих завдань
B	Дуже добре	89	Робота виконана на високому науково-теоретичному рівні. Слухач успішно розбиває інформацію на компоненти, розуміє їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачить помилки й огріхи у логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінює значимість даних
C	Добре	81	Роботу виконано на достатньому науково-теоретичному рівні із несуттєвими помилками. Слухач використовує програмний матеріал у нових ситуаціях, застосовує ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач
D	Задовільно	74	У роботі є суттєві помилки і неточності. Слухач: розуміє знання програмного матеріалу; уміє пояснити факти, правила, принципи; перетворити словесний матеріал у професійні вирази і терміни; прогнозує майбутні наслідки на основі отриманих знань
E	Достатньо	66	Робота виконана в цілому правильно на рівні мінімальних критеріїв, допущені грубі помилки. Слухач: відтворює факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи тощо) без необхідного їх розуміння; застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях
FX	Незадовільно (необхідний повторний захист після усунення недоліків)	50	Допущено велику кількість грубих помилок. Слухач не може застосовувати одержані знання на практиці
F	Неприйнято (результат виконання підлягає принциповому переопрацюванню)	17	Курс не можна вважати засвоєним, Слухачу пропонується пройти повний курс повторно, у разі відмови він представляється на засідання Вченої ради факультету, академії на предмет відрахування з академії.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс передбачає аудиторні заняття, індивідуальну роботу і роботу у складі групи, а також самостійне вивчення матеріалу з використанням консультації викладача.

Середовище навчання є творчим та відкритим.

Відвідування лекційних та групових занять у зборовий період є обов'язковим. Всі групові заняття оцінюються за результатами виконання індивідуальних завдань. Через поважні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Заняття, які слухач пропустив без поважних причин, відпрацьовуються за погодженням з викладачем.

Порушення кінцевих термінів подання роботи на перевірку та перескладання: Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.

Роботи, які здаються на перевірку із порушенням кінцевих термінів без поважних причин, оцінюються нижче на 10 балів (один рівень за національною шкалою).

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях, обов'язкових для оцінювання з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни.

Під час навчання не допустимо порушення академічної доброчесності.

Забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (у т.ч. створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату) є важливими складовими *системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти* (системи внутрішнього забезпечення якості)

Дотримання академічної доброчесності слухачами передбачає :

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної діяльності. Формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) х результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в роботах;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Закон України “Про Збройні сили України”.
- 1.2. Закон України “Про оборону України”.
- 1.3. Военна доктрина України. – Затверджена Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015.

2. Базова

- 2.1. Бойовий статут механізованих і танкових військ СВ Збройних Сил України, частина I, бригада. Командування СВ ЗСУ, 2016. – 240 с.
- 2.2. Альбом схем з дисципліни ЗДК. Хмельницький. НАДПСУ. 2008, таємно. Інв. 1887-в.
- 2.3. Бойовий статут механізованих і танкових військ СВ Збройних Сил України, частина II, батальйон, рота. Командування СВ ЗСУ, 2016. – 320 с.

3. Допоміжна

- 3.1. Оборона механізованої (танкової) бригади. Посібник. НАПВУ, 2000.
- 3.2. Призначення, завдання, навчальна організаційно-штатна структура та бойові можливості омбр основних сил оборони і корпусу швидкого реагування. Навчальний посібник. – Київ: видання НАО, 2002. – 28 с. Інв. 1762-в.
- 3.3. Основні положення оборонного бою. Навчальний посібник. – Київ: видання НАО, 2002. – 104 с. Інв. 1763-в.
- 3.4. Організаційно-штатна структура об'єднань, з'єднань і частин. Навчальний посібник. – Київ: видання АЗСУ, 1994 – 52 с. Інв 1438-в.
- 3.5. Загальна тактика, ч.1. Оборона. Національний університет оборони України. Київ 2011, 372 с., таємно. Інв. 2094-в.
- 3.6. Загальна тактика, ч.2. Наступ. Національний університет оборони України. Київ 2011, 344 с., таємно. Інв. 2095-в.
- 3.7. Загальна тактика, ч.3. Участь бригади у спеціальних діях. Національний університет оборони України. Київ 2013, 212 с., таємно. Інв. 2097-в.
- 3.8. Робота командира бригади щодо організації бою в обороні та наступі: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2005. – 124 с.
- 3.9. Про затвердження Основ ведення операцій військ (сил) Збройних Сил України. Наказ НГШ №10т від 17.09.2018.

4. Інформаційні ресурси в інтернеті (інтранеті)

- 4.1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
- 4.2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
- 4.3. Рада національної безпеки і оборони України [Електронний ресурс]: офіційний сайт. Режим доступу: <http://www.rainbow.gov.ua>.
- 4.4. Міністерство оборони України [Електронний сайт]: офіційний веб-сайт Міністерства оборони України. Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua>.